

Máme spravedlivější plán

03.března 2005 Zdeňka Horníková

Jsem přesvědčena, že koncepce ODS skýtá šanci konečně nastolit spravedlivější principy v bytové otázce včetně zpřístupnění bytů všem sociálním skupinám, aniž bychom výrazně zatěžovali státní pokladnu. Možná právě proto tolik popuzuje sociální demokraty Modrá šance pro bydlení, kterou vypracovala ODS.

Poukazujeme totiž na skutečnost, že hlavním zdrojem problému je neschopnost současné vlády odstranit jeho příčiny. ČSSD preferuje populistická pseudořešení. K těm patří novomanželské půjčky na bydlení a dotovaná výstavba družstevních bytů. Na tyto projekty by plynuly peníze všech daňových poplatníků. Za mnohem přínosnější považují zvýhodnění hypoték a snížení daňové zátěže občanům, kterým se tak uvolní finanční prostředky na investice do bydlení. Efekt v návaznosti na deregulaci nájemného bude pro zájemce přínosnější, navíc nebude jedna skupina lidí zvýhodňována z peněz všech daňových poplatníků.

Totéž platí pro zákon o výstavbě družstevních bytů. Jejich podpora je populismem, navíc je poněkud sporná i výhodnost pro samotné družstevníky. Státní dotaci a půjčku opět obdrží omezená skupina občanů. Zanedbatelný nebude ani vklad každého člena, který přitom bude mít velmi omezená vlastnická práva k takto pořízenému bytu. Kromě toho připomeňme rizika spojená se vstupem do družstev - případy jejich vytunelování a osudy lidí, kteří se ocitli bez bytu a přišli o veškeré úspory.

Druhým nezpochybnitelným faktem je, že umělý nedostatek bytů je vyvolán přetrváváním černého trhu, který kvete vinou neochoty a neschopnosti vlády deregulovat nájemné. Tragicky vyznívající argumentace poslance Stanislava Křečka, že deregulace způsobí rapidní růst cen nájemného a potažmo množství lidí, kteří se ocitnou bez střechy nad hlavou, je sice efektně dramatická, ale naprosto zcestná. Ve skutečnosti lze vzhledem k číselným faktům očekávat, že vzestup nijak dramatický nebude - dojde k vyrovnaní cen mezi oficiálními platbami za nájemní byty a cen (jejich poklesu) na černém trhu.

Obzvlášť absurdní je nechuť sociální demokracie k rovnoprávně smluvním vztahům mezi majitelem a nájemcem: Jde o přirozený, rovnocenně partnerský stav, kdy obě strany mohou vznést své nabídky a požadavky. Ale hlavně, občané jsou dost moudří na to, aby rozpoznali, co je pro ně dobré a co ne.